

hvortil det kan føre, og vi bør derfor sørge for, at det ikke skal gaae med denne Kirkebygning, som det er gaaet med en anden af Danmarks Kirker, som nu er Gjenstand for hele Danmarks Opmærksomhed. Det er netop det, der er Formaalet for en saadan Istandsættelse som den, hvorom der her er Spørgsmaal, og hvis Detailler jeg ikke skal trætte det høie Thing med. Der vil dog blive mange andre Udgifter tilbage, som man maa lade gaae hen, og som man kan lade gaae hen og udsætte, fordi ikke noget særligt Syn kan urgere dem som øieblikkelige nødvendige. Men efterhaanden som Tidens Tand gnaver frem og frem, kan Bygningen derved bringes i en saadan Tilstand, at en ligesaa dybtgaaende Istandsættelse som den, vi nu see ved andre Kirker, kan blive nødvendig. Dette bør man undgaae ved at anvende al den Opmærksomhed paa Kirken, som er mulig med de Midler, som man har til Raadighed. Men naar enten Noget af Capitalen skulde forbruges, eller der skulde erhverves et Laan fra andre Kirker, som, hvor lidet store Fordringerne om Tilbagebetaling end maatte siges at være, dog skulde være Gjenstand for Tilbagebetaling, saa vilde Midlerne til Vedligeholdelsen svækkes hvert Aar. Det er det, som man vil undgaae, naar Statskassen træder til med et Bidrag, og derfor tillader jeg mig særdeles at anbefale den høitagtede Ministers Forslag under Nr. 3 til det høie Things Vedtagelse.

Men skulde det høie Thing desuagtet have Betænkelse ved dette Forslag og ikke ville vedtage det, saa har jeg for dette Tilfælde tilladt mig at stille mit subsidiaire Forslag under Nr. 6, som, hvis det vedtages, vil indføre den Sum, hvorom der er Tale, under det Beløb, som Ministeriet bemyndiges til at de under det forterende Midler at anvende til Restaurering af forskjellige Kirker. I det jeg har tilladt mig at stille dette subsidiaire Forslag, har jeg næret det Haab, at den høitagtede Minister eventuelt ikke vilde modsætte sig det, men vilde gjøre det muligt, at der kunde skee det Bødest ved Hjælp af de Midler, som staae til Ministers Disposition i saa Henseende. Og hermed tillader jeg mig subsidiairt

og eventuelt at anbefale det af mig under Nr. 6 stillede Forslag.

Bonne: Jeg er i meget stærk Tvivl, om det er heldigt og rigtigt i det Hele taget at bevilge de ikke ubetydelige Beløb, der i de senere Aar have været opførte paa Finantsloven som Bidrag til Folkehøiskolerne. De ere blevne mere og mere fremtrædende, ere vorede Aar for Aar og ere paa det foreliggende Finantslovsforslag stegne med 3,000 Rd. Folkehøiskolerne, som de kaldes, ere oprettede og drives udelukkende som private Anstalter, og hvor stort et Tilskud de end faae af Statskassen, er jeg dog overbevist om, at de ikke ville underkaste sig noget Tilsyn eller nogen Control fra Statens Side; de staae som aldeles private Instituter. Hvad jeg derimod ikke er i Tvivl om, det er, at det vil være rigtigt at gjøre noget mere end hidtil for at opbylde og fremme Almuehøiskolerne. De staae efter hele vor Udvikling paa et meget lavt Standpunkt; de staae nu paa samme Trin, hvorpaa de stode for 20 Aar tilbage i Tiden, og det, uagtet det er i dem, at det hele Grundlag for Folkeoplysningen skal lægges, og uagtet det er de Skoler, der ere tilgængelige for Alle, navnlig for hele Almuen. De mangler, der saaledes ere ved Almuehøiskolerne, afhjælpes ikke ved at give Bidrag til eller ved at oprette Folkehøiskoler, thi Folkehøiskolerne ere og blive dog ikke tilgængelige uden for Enkelte. Jeg antager, at den Tid vistnok snart vil komme, da der maa skee en Reform med Hensyn til Almuehøiskolevæsenet, men den kan sandsynligvis imidlertid lade vente paa sig en Tid endnu, og indtil den Tid kommer, haaber jeg, at den høitæredede Kirke- og Underviisningsminister ialfald vil stærke det Overtilsyn, som endnu er tilbage, og hvorved det paasees, hvorledes Almuehøiskolevæsenet føres og drives. Jeg er villig til at være med til at bevilge alle de Bidrag, der fornøftigen kunne og bør anvendes til Oplysningens Fremme, men jeg mener, at, naar man gaaer ind paa at bevilge Beløb til Oplysningens Fremme, da bør man ikke bevilge dem uden samtidig dermed at skaffe sig nogen Visshed eller Garanti for, paa hvilken Maade